

Система вправ для формування англомовної компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів в умовах дистанційного навчання

Анотація. У статті представлено систему вправ для формування англомовної компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів в умовах дистанційного навчання. Описано цілі і завдання початкового, основного і просунутого етапів навчання аудіювання інтерв'ю, новин, оголошень, коротких наукових текстів (уривків лекцій). Подано класифікацію груп і видів вправ для навчання аудіювання майбутніх перекладачів. Наведено приклади вправ для здобуття знань про різні жанри аудіотекстів, для ознайомлення з видами стратегій та стратегічними діями для подолання труднощів аудіювання текстів різних жанрів, для формування фонетичних, лексичних, граматичних навичок аудіювання текстів різних жанрів, для розвитку умінь глобального, детального, пошукового, критичного аудіювання текстів різних жанрів, для розвитку і вдосконалення специфічних аудитивних перекладацьких здібностей, для розвитку стратегій подолання труднощів аудіювання.

Ключові слова: підсистема вправ, етапи навчання аудіювання, майбутні перекладачі, дистанційне навчання, види і стратегії аудіювання.

Мартиненко Е. Е.

Киевский национальный лингвистический университет

Система упражнений для формирования англоязычной компетентности в аудировании у будущих переводчиков в условиях дистанционного обучения

Аннотация. В статье представлена подсистема упражнений для формирования англоязычной компетентности в аудировании у будущих переводчиков в условиях дистанционного обучения. Описаны цели и задания начального, основного и продвинутого этапов обучения аудированию интервью, новостей, объявлений, коротких научных текстов (отрывков лекций). Рассмотрена классификация групп и видов упражнений для обучения аудированию будущих переводчиков. Приведены примеры упражнений на получение знаний о разных жанрах аудиотекстов, на ознакомление с видами стратегий и стратегическими действиями для преодоления трудностей аудирования текстов разных жанров, на формирование фонетических, лексических и грамматических навыков аудирования текстов разных жанров, на развитие умений глобального, детального, поискового, критического аудирования текстов разных жанров, на развитие и совершенствование специфических аудитивных переводческих способностей, на развитие стратегий преодоления трудностей аудирования.

Ключевые слова: подсистема упражнений, этапы обучения аудированию, будущие переводчики, дистанционное обучение, виды и стратегии аудирования.

Martynenko O.

Kyiv National Linguistic University

System of exercises for listening comprehension competence formation in English for prospective interpreters in distance learning

Abstract. Introduction. The importance of creating a system of exercises for listening comprehension competence formation in English for prospective interpreters in distance learning is significant. It can help the interpreters organize their individual studies on a listening comprehension process and improve their listening skills on comprehending the news, interviews, lectures and announcements, obtain essential information on listening strategies and strategic actions. **Purpose.** To present a system of exercises for listening comprehension competence formation in English for prospective interpreters in distance learning.

Methods. Study of a free Open Source software package Moodle, empirical research, study of the scientific publications, sites and podcasts for developing listening comprehension skills and listening strategies have been used to develop a system of exercises for listening comprehension competence formation in English for prospective interpreters in distance learning.

Results. The suggested system contains exercises for acquiring knowledge on different genres of audio texts, on various kinds of strategies and strategic actions for overcoming listening comprehension difficulties, for acquiring phonetic, lexical and grammar listening skills of audio texts of different genres, for the elaborating on such types of listening as understanding gist, understanding details, identifying specific information, understanding attitude, for improving specific interpreting abilities on listening, for developing the strategies aimed at overcoming listening comprehension difficulties. The process of teaching listening such genres as the news, interviews, lectures and announcements should be realized on the initial, basic and advanced stages. **Conclusion.** Scientific research has proven that the suggested system of exercises for listening comprehension competence formation in English for prospective interpreters can be implemented into practice via a model of organization of a distance listening comprehension course aimed at prospective interpreters.

Keywords: a system of exercises, listening comprehension stages, prospective interpreters, distance learning, listening comprehension types and strategies.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями.

Успішна перекладацька діяльність передбачає максимально повне розуміння аудіотексту, адекватне сприйняття соціокультурних особливостей мовлення мовця та відповідну професійно здійснену інтерпретацію почутого змісту мовою перекладу. Відповідність таким вимогам є складним завданням для сучасних студентів, які здобувають професію перекладача заочно. Це поясню-

ється низкою факторів, серед яких ми виділяємо суб'єктивні (низький чи недостатній рівень самопідготовки студентів, відсутність мотиваційних рушіїв майбутніх перекладачів до навчання, невміння розподілити час для навчання і роботи) і об'єктивні (недостатня кількість годин для навчання аудіювання у ВНЗ, відсутність відповідної системи вправ, націленої на здобуття майбутніми перекладачами знань про різні жанри аудіотекстів і стратегії аудіювання, на формування мовленнєвих навичок аудіювання, розвиток вмінь і здібностей до аудіювання, відсутність доступу до навчальних аудіо- чи відеоматеріалів).

Отже, враховуючи характеристики провідного у вивченні іноземної мови комунікативного підходу, який передбачає оволодіння мовою як засобом спілкування і взаємопов'язаність навчання усіх видів мовленнєвої діяльності [1, с. 105; 7, с. 130], ми розглядаємо систему вправ для формування англомовної компетентності в аудіюванні майбутніх перекладачів в умовах дистанційного навчання як систему певних типів і видів вправ, які забезпечуватимуть послідовність надання знань, формування навичок, розвитку вмінь, здібностей і стратегій розуміння англомовного мовлення на слух [8].

Слідом за Федотовою Н. Л., дослідження якої доводять необхідність поєднання аналізу, синтезу, порівняння, конкретизації, імітації з використанням наочного матеріалу з метою розвитку слухової пам'яті й умінь сприйняття усного повідомлення [9, с. 80], зазначимо, що розроблювальна система вправ має відповідати усім вищезазначеним дослідницею критеріям і бути спрямованою на формування компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів заочної форми навчання.

Отже, **проблема** створення системи вправ для формування англомовної компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів в умовах дистанційного навчання є актуальною.

Аналіз останніх досліджень і публікацій доводить, що питанням розробки системи вправ для формування компетентності в аудіюванні займалася низка науковців, серед яких Базіна Н. В. (розроблено систему культурознавчо-орієнтованих завдань до німецькомовних відеоматеріалів для формування і розвитку вмінь аудіовізуальної рецепції і підготовки студентів до міжкультурної комунікації), Бочкарьова О. Ю. (розроблено методику навчання майбутніх учителів професійно спрямованого аудіювання), Вікович Р. І. (розроблено систему вправ для навчання студентів мовних спеціальностей аудіювання англомовних теленовін), Гончар І. О. (розроблено методику навчання аудіювання іншомовного тексту), Заболотна М. І. (розроблено систему вправ для навчання аудіювання репортажів як англомовних публіцистичних текстів старшокласників в умовах профільного навчання),

Крапчатова Я. А. (розроблено підсистему тестових завдань для само- і взаємоконтролю рівня сформованості англомовної компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів), Міхіна А. Е. (розроблено методику формування стратегій аудіювання у студентів немовного ВНЗ), Пантєєва О. Я. (розроблено систему вправ для навчання аудіювання студентів молодших курсів мовного факультету).

Проте проведений аналіз сучасного стану навчання аудіювання майбутніх перекладачів доводить, що створення системи вправ для формування англомовної компетентності в аудіюванні майбутніх перекладачів в умовах дистанційного навчання залишалося поза увагою вчених. Тому виникає необхідність створення логічно побудованої системи вправ для навчання аудіювання студентів та відповідного комплексу вправ, який майбутні перекладачі можуть виконувати самостійно у зручний для них час у навчальному середовищі Moodle, цілеспрямовано здобуваючи знання про різні жанри аудіотекстів і стратегії подолання труднощів аудіювання таких текстів, формуючи навички та вдосконалюючи вміння аудіювання, а також розвиваючи перекладацькі здібності аудіювання текстів різних жанрів (оголошень, інтерв'ю, новин і лекцій).

Мета статті. Враховуючи актуальність проблеми, метою статті є опис розробленої системи вправ для формування англомовної компетентності в аудіюванні майбутніх перекладачів в умовах дистанційного навчання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Беручи до уваги висновки проведеного нами аналізу наукових розвідок вчених щодо визначення етапів навчання аудіювання та зважаючи на рекомендації Національної мережі усних перекладачів (National Network for Interpreting), ми вважаємо за доцільне дотримуватися такого підходу в навчанні аудіювання, який передбачає набуття студентами знань, формування у студентів мовленнєвих навичок аудіювання, розвиток у студентів аудитивних вмінь та здібностей, а також ознайомлення зі стратегіями аудіювання та розвиток вмінь їх використання на початковому, основному і просунутому етапах навчання цього виду мовленнєвої діяльності.

Оскільки предметом нашого дослідження є методика формування англомовної компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів саме заочної форми навчання, ознайомлення зі стратегіями аудіювання та розвиток вмінь їх використання вважаємо за необхідне здійснювати за допомогою виділення *стратегічного компонента* навчання аудіювання, під яким розуміємо послідовну, заздалегідь сплановану, свідому діяльність викладача і студентів, спрямовану на подолання труднощів аудіювання текстів різних жанрів засобами стратегічних дій у процесі сприйняття, розуміння і запам'ятовування інформації усного повідомлення.

Розглянемо *завдання початкового, основного і просунутого етапів* навчання аудіювання, враховуючи

роль стратегічного компонента на кожному з них. В межах нашого наукового дослідження метою **початкового етапу** навчання аудіювання майбутніх перекладачів є розвиток слухової активності і підготовка студентів другого року навчання до сприйняття різних видів аудіотекстів: інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій [7], ознайомлення з їх особливостями та цілями навчання аудіювання, основами ведення конспекту. Мета початкового етапу навчання аудіювання майбутніх перекладачів реалізується шляхом прогнозування змісту аудіотексту, розвитку вміння розуміти загальний зміст тексту, визначення основної теми прослуханого тексту, ключової думки кожної змістової частини англомовного тексту, встановлення логічних зв'язків між частинами аудіоповідомлення тощо.

Особливо важливими для підготовчого етапу сприймання аудіотексту майбутніми перекладачами ми вважаємо активізацію фонових знань студентів з тематики аудіювання через відповіді на запитання, стимулювання пізнавального інтересу, зацікавленості до предмета прослуховування, а також формування необхідних: 1. *фонетичних навичок* (сприйняття і розпізнавання різних типів інтонації, акцентів, акустичних особливостей звуків англійської мови, їх поєднання у словах); 2. *лексичних навичок* (семантизація похідних і складних слів, розуміння фраз з незнайомими ЛО, оперування основними тематичними поняттями, термінами, акронімами, диференціація значень паронімів) [6, с. 293]; 3. *граматичних навичок* (розпізнавання граматичних форм і синтаксичних структур аудіо- і відеоповідомлень). Погоджуючись із висновками дослідниці І. О. Гончар, наголосимо також на необхідності врахування таких механізмів аудіювання у процесі розробки підсистеми вправ для формування англомовної компетентності в аудіюванні, як довготривала і оперативна пам'ять, внутрішнє проговорювання, сегментація мовленнєвого ланцюжка, мовленнєва здогадка, ймовірне прогнозування [3, с. 86–92].

Беручи до уваги те, що кожний із вищезазначених жанрів відрізняється особливими рисами, ми вважаємо за необхідне на початковому етапі окремо розрізняти вправи для навчання аудіювання інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій. Розуміючи і зважаючи на мовні і мовленнєві особливості кожного із жанрів на початковому етапі, майбутні перекладачі свідомо й ефективно здійснюватимуть аудіювання на основному і просунутому етапах навчання аудіювання. Спираючись на детальну характеристику інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій, зауважимо, що на початковому етапі навчання аудіювання *інтерв'ю* викладачам необхідно вчити студентів розуміти смислову основу тексту, готувати їх до сприйняття мовленнєвих особливостей аудіотексту, які виражені у різноманітних соціальних, гендерних, вікових, расових, географічних та етнічних формах мови.

На початковому етапі навчання аудіювання *новинних повідомлень* рекомендуємо, по-перше, активізувати фонові знання студентів з тем аудіювання, передбачених Програмою [7], оскільки сприйняття і розуміння суспільно важливих процесів і явищ, відображених в новинах, базується на вже усвідомлених і зрозумілих для студентів подіях і фактах. По-друге, суттєвим для успішного сприйняття новин на початковому етапі є активізація пасивного словникового запасу з тем аудіювання, зазначених у Програмі. Доцільність такої рекомендації пояснюється тим, що використання декількох лексичних тем одна за одною за короткий проміжок часу під час перегляду чи прослуховування новин значно ускладнює сприймання усного повідомлення. Для успішного сприймання новинних повідомлень на цьому етапі ми вважаємо за доцільне розвивати уміння студентів переключатися з однієї теми на іншу без втрати розуміння і запам'ятовування деталей кожного прослуханого аудіофрагмента. По-третє, необхідно також формувати рецептивні граматичні навички на впізнавання та розуміння інфінітивних і герундіальних зворотів, пасивних конструкцій та інвертованих речень, якими насичений текст новин. Слідом за Р. І. Вікович [2, с. 34], ми вважаємо, що не менш вагомим для початкового етапу навчання аудіювання як інтерв'ю, так і новинних повідомлень, є врахування паралінгвістичного фактору змісту новин, оскільки адекватна інтерпретація майбутніми перекладачами міміки, жестів, поглядів учасників розмови є запорукою легшого і швидшого сприйняття усного повідомлення.

Початковий етап навчання аудіювання *оголошень* передбачає розвиток у студентів уміння сприймати і занотовувати цифрові дані, власні назви, встановлювати логічні предметні зв'язки між частинами оголошень після першого прослуховування.

Важливим, на наш погляд, на початковому етапі навчання аудіювання *коротких наукових текстів (уривоків лекцій)* є активізація фонових знань студентів, вміння виділяти ключові слова, відділяти головне від другорядного, перефразовувати почутий текст і занотовувати найсуттєвіші факти повідомлення, утримуючи в пам'яті деталі. Водночас, слідом за К. С. Якубаєвою, ми переконані, що найбільші труднощі, з якими студенти стикаються, прослуховуючи *лекцію*, викликають незнайомі лексичні одиниці (ЛО), складні синтаксичні конструкції, полісемія, паронімія, омонімія. Часткове розуміння змісту тексту, вибір неправильного значення почутого слова викликані обмеженістю в часі, відведеному на аудіювання. Для полегшення сприйняття аудіо- чи відеолекції пропонуємо виконання вправ на підбір синонімів, антонімів, роботу з інтелектуальними картами та активізацію фонових знань з теми аудіювання. Зважаючи на те, що омонімія та полісемія мають негативний інтерферент-

ний вплив рідної мови на сприйняття аудіоповідомлення англійською мовою [9, с. 81], пропонуємо виконання спеціальних вправ із залученням зорової опори (фотографії, ілюстрації).

Для організації процесу навчання аудіювання майбутніх перекладачів на початковому ступені викладач може використовувати аудіо- і відеоповідомлення, розміщені на відібраних нами спеціалізованих сайтах або відбирати тексти самостійно, керуючись виділеними нами критеріями відбору аудіотекстів для навчання майбутніх перекладачів англійської мови: *основними* (структурної, лексико-фразеологічної, граматичної і функціональної автентичності; відповідності програмним вимогам щодо рівня володіння іноземною мовою; жанрової співвіднесеності аудіотекстів з вимогами робочої навчальної програми) і *допоміжними* (новизни і мотиваційної цінності; відбору інформації з Інтернет ресурсів; культурологічної автентичності аудіоповідомлень; урахування фонетичних й акустичних особливостей аудіотексту; реактивної автентичності аудіотекстів) [5].

Метою стратегічного компонента на початковому етапі навчання аудіювання майбутніх перекладачів є отримання студентами знань про стратегії подолання труднощів аудіювання, особливості кожної з них та способи успішного використання під час прослуховування текстів різних жанрів (інтерв'ю, новин, лекцій, оголошень). Реалізувати мету стратегічного компонента навчання аудіювання на початковому етапі під час настановчої сесії ми пропонуємо викладачам за допомогою групової евристичної бесіди, пояснень, заповнення аудитивного опитувальника, а також таких діяльностей навчального середовища Moodle, як „Завдання”, „Веб-сторінка”, „URL”, „Тест” тощо, покликані активізувати аудитивну свідомість майбутніх перекладачів, їхні фонові знання, мотивувати до регулярного аудіювання текстів різних жанрів через аналіз аудитивного досвіду самого викладача та інших студентів групи. Виконання таких вправ як відповіді на запитання щодо труднощів аудіювання, шляхів їх подолання, використання стратегій і стратегічних дій аудіювання, обговорення успішних і неуспішних спроб розуміння аудіотексту викладачем і студентами групи, наведення прикладів власного досвіду прослуховування аудіотекстів різних жанрів сприяє розвитку бажання студентів самостійно долати власні труднощі аудіювання, повторювати лексичний, граматичний, фонетичний матеріал з тем аудіювання, аналізувати можливість використання стратегій аудіювання і визначати індивідуальні стратегії аудіювання текстів різних жанрів. На нашу думку, використання навчального середовища Moodle для розміщення курсу з аудіювання також заохочує студентів заочної форми навчання до виконання завдань з аудіювання, оскільки студенти за допомогою цієї навчальної платформи можуть

вільно планувати прослуховування текстів, виконання вправ, аналізувати теоретичний матеріал щодо використання стратегій аудіювання тощо.

З метою усвідомлення того, що практична реалізація аудитивних знань і застосування аудитивних умінь можливі та мають місце в повсякденному житті кожного студента, ми пропонуємо майбутнім перекладачам другого року навчання вчитися знаходити різноманітні нестандартні для їх мислення рішення комунікативних задач [4], складати список можливих аудитивних ситуацій з інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій в межах тем „Засоби масової інформації”, „Театр”, „Медицина і здоров'я”. Наприклад, ситуації можуть бути такими: інтерв'ю з відомим актором, оголошення в театрі чи у громадському місці, новинний випуск преси і телебачення в англійській країні, прослуховування лекції стосовно здорового способу життя. Ми переконані, що на початковому етапі навчання аудіювання виконання вищезазначених вправ стимулюватиме студентів до систематичного прослуховування аудіоповідомлень, збільшення практики аудіювання, вдосконалення вмінь аудіювання і бажання зрозуміти деталі кожного наступного аудіотексту, досліджувати питання стратегій аудіювання текстів різних жанрів. Таким чином, ми вважаємо, що саме набуття студентами необхідних знань, формування у студентів мовленнєвих навичок аудіювання, ознайомлення із стратегічними діями аудіювання, а також мотивація і стимулювання їхньої мовленнєвої діяльності стануть передумовою успішного навчання аудіювання студентів на основному етапі навчання аудіювання.

Метою основного етапу навчання аудіювання майбутніх перекладачів в межах нашого дослідження є розвиток вмінь глобального, детального, пошукового і критичного аудіювання, відпрацювання мовного матеріалу, аналіз та інтерпретація частин різних видів аудіотекстів (інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій).

Для досягнення мети основного етапу навчання аудіювання ми пропонуємо такі вправи: поділ аудіотексту на смислові частини, складання логічного плану (mind plan) прослуханого аудіоповідомлення, заповнення інтелектуальних карт (mind map, linear notes), відокремлення головної інформації від другорядної, прослуховування аудіо- і відеофрагментів з різними акцентами, прогнозування змісту повідомлення за заголовком, виділення головної думки, розвиток умінь аналізувати, порівнювати отриману аудіо- чи відеоінформацію. Зважаючи на лексико-граматичну складність аудіотекстів та завдань до них, на основному ступені навчання аудіювання майбутніх перекладачів текстів різних жанрів ключовим є підтримання інтересу студентів другого курсу до прослуховування текстів із наступним виконанням різноманітних і нестандартних завдань, націлених на розвиток перекладацьких здібностей. Серед них: перегляд

відеоповідомлення із відключеним звуком з метою прогнозування інформації на основі попередньо поданого лексичного матеріалу, прослуховування повідомлення без відеоряду, одночасне прослуховування тексту і занотовування інформації.

Метою стратегічного компонента на основному ступені навчання аудіювання майбутніх перекладачів є перевірка готовності студентів до використання знань щодо розвитку стратегій подолання труднощів аудіювання, отриманих на початковому етапі навчання аудіювання. Ми пропонуємо на цьому етапі трирівневий стратегічний контроль аудитивної діяльності студентів: 1) ведення студентами “Аудитивного щоденника” за темами “Засоби масової інформації”, “Театр”, “Медицина і здоров’я” із указанням назви тексту, посиланням на електронне джерело (сайт), детальною фіксацією змісту прослуханих та проглянутих аудіо- і відеоповідомлень, записом сприйнятих на слух ключових слів та виразів, цікавих, на думку студентів, граматичних конструкцій, письмовим складанням і заповненням інтелектуальних карт (mind map and linear notes) усного повідомлення, доповненням нотатків за змістом аудіотексту під час повторного прослуховування аудіоповідомлення, переліком стратегій аудіювання, застосованих в процесі прослуховування аудіотексту; 2) самостійне складання стратегічного плану прослуховування **текстів різних жанрів**.

На просунутому етапі метою навчання аудіювання майбутніх перекладачів є вільне розуміння аудіотекстів різних жанрів (інтерв’ю, новин, оголошень, лекцій), удосконалення вмінь глобального, детального, пошукового і критичного аудіювання шляхом використання стратегій аудіювання, вдосконалення специфічних аудитивних перекладацьких здібностей. Мета просунутого етапу навчання аудіювання майбутніх перекладачів досягається студентами через запис ключових слів повідомлення, складання інтелектуальної карти та плану почутого тексту, стислий виклад змісту аудіо- чи відеотексту рідною мовою, занотовування прецизійних лексичних одиниць, написання короткої доповіді за змістом аудіо- чи відеоповідомлення рідною мовою.

З точки зору *стратегічного компонента*, на цьому етапі рівень психологічного дискомфорту студентів стосовно сприйняття усного повідомлення значно нижчий порівняно з початковим і основним етапами навчання аудіювання. Проте, майбутні перекладачі заочної форми навчання все ж потребують аудитивного заохочення з боку викладача, одногрупників, а також стимулювання власного самостійного та усвідомленого бажання прослуховувати аудіотексти з наступним виконанням вправ з аудіювання. На просунутому етапі навчання аудіювання студенти заповнюють аудитивний опитувальник щодо сформованих у них стратегій аудіювання, аналізують використання

запропонованих нами стратегій аудіювання під час прослуховування усних повідомлень, оцінюють власні вміння застосування стратегій аудіювання за трибальною шкалою і визначають шляхи розвитку незастосованих чи незрозумілих для використання стратегій аудіювання, самостійно визначають ті стратегії, які є найпростішими і найскладнішими для застосування під час аудіювання, вчать застосувати стратегії аудіювання, визначені ними індивідуально та удосконалюють вміння використання тих стратегій для подолання труднощів аудіювання, які розвинуті у них на недостатньо високому рівні.

Представимо систему вправ для формування компетентності в аудіюванні для майбутніх перекладачів (див. рис. 1).

Кореляцію між етапами, групами і видами вправ подано у табл. 1.

Система вправ для формування компетентності в аудіюванні для майбутніх перекладачів

I підсистема вправ для здобуття знань	Група вправ для здобуття знань про різні жанри аудіотекстів
	Група вправ для ознайомлення з видами стратегій та стратегічними діями для подолання труднощів аудіювання текстів різних жанрів
II підсистема вправ для формування навичок	Група вправ для формування фонетичних навичок аудіювання текстів різних жанрів
	Група вправ для формування лексичних навичок аудіювання текстів різних жанрів
	Група вправ для формування граматичних навичок аудіювання текстів різних жанрів
III підсистема вправ для розвитку умінь	Група вправ для розвитку умінь глобального аудіювання текстів різних жанрів
	Група вправ для розвитку умінь детального аудіювання текстів різних жанрів
	Група вправ для розвитку умінь пошукового аудіювання текстів різних жанрів
IV підсистема вправ для розвитку здібностей	Група вправ для розвитку і вдосконалення специфічних аудитивних перекладацьких здібностей
V підсистема вправ для розвитку стратегій	Група вправ для розвитку стратегій подолання індивідуально-особистісних труднощів аудіювання
	Група вправ для розвитку стратегій подолання труднощів, пов’язаних з мовними особливостями аудіотекстів
	Група вправ для розвитку стратегій подолання труднощів, пов’язаних з умовами сприймання аудіотексту

Рис 1. Система вправ для формування компетентності в аудіюванні для майбутніх перекладачів

Групи і види вправ для навчання аудіювання майбутніх перекладачів

Етап	Мета етапу	Завдання етапу	Групи вправ	Види вправ
Початковий	<ul style="list-style-type: none"> - розвиток слухової активності; - підготовка до сприйняття різних видів аудіотекстів; - отримання студентами знань про стратегії подолання труднощів аудіювання, особливості кожної з них та способи успішного використання під час прослуховування текстів різних жанрів (інтерв'ю, новин, лекцій, оголошень); - стимулювання пізнавального інтересу, зацікавленості до предмета прослуховування; - подолання психологічного дискомфорту та індивідуально-особистісних труднощів розуміння змісту аудіоповідомлень (підвищення рівня мотивації, концентрації, уваги, подолання нерішучості, емоційної нестійкості, прискорення процесів сприйняття і аудитивного мислення, підвищення готовності до самостійної аудитивної діяльності, генерування стимулів до навчання аудіювання індивідуально в позааудиторних умовах, на розвиток оперативної пам'яті) 	<ul style="list-style-type: none"> - визначити цілі навчання аудіювання; - ознайомити з особливостями інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій; - навчити основам ведення конспекту; - сформулювати фонетичні, лексичні і граматичні навички, необхідні для розуміння аудіоповідомлення; - подолати труднощі аудіювання текстів різних жанрів; - активізувати фонові знання студентів з тематики аудіювання 	<p>Група 1. Вправи для здобуття знань про різні жанри аудіотекстів</p>	<p>Вправи для здобуття знань про особливості і структуру інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій; прогнозування змісту; визначення основної теми; визначення ключової думки кожної змістової частини; встановлення логічних зв'язків між частинами аудіоповідомлення; відповіді на запитання. Інтерв'ю: розуміння смислової основи тексту, підготовка студентів до сприйняття мовленнєвих особливостей жанру. Новини: активізація фонових знань, активізація пасивного словникового запасу, тренувальні вправи на вживання інфінитивних і герундіальних зворотів, пасивних конструкцій та інвертованих речень, переключення з однієї лексичної теми на іншу без втрати розуміння змісту і деталей. Оголошення: занотовування цифрових даних, власних імен, встановлювання логічних предметних зв'язків між частинами оголошень. Лекції: активізація фонових знань, виділення ключових слів, відокремлення головного від другорядного, перефразовування почутого тексту, детальне занотовування фактів, підбір синонімів, антонімів, омонімів, паронімів</p>
			<p>Група 2. Вправи для ознайомлення з видами стратегій та стратегічними діями для подолання труднощів аудіювання текстів різних жанрів</p>	<p>Відповіді на запитання під час бесід, форумів, вебінарів; знаходження різноманітних, нестандартних рішень комунікативних задач; наведення прикладів власного аудитивного досвіду аудіотекстів різних жанрів; обговорення успішних і неуспішних спроб розуміння аудіотексту викладачем і студентами; складання списку можливих аудитивних ситуацій повсякденного життя</p>
			<p>Група 3. Вправи для формування фонетичних навичок аудіювання текстів різних жанрів</p>	<p>Вправи на розпізнавання різних типів інтонації; визначення змістового центру фрази за інтонаційним оформленням; інтонаційне розрізнення різних типів речень (стверджувальні, заперечні, запитальні), типів вимов, інтонації, акценту, артикуляції, акустичних особливостей звуків англійської мови, їх поєднання у словах, манери мовлення мовців; розрізнення варіантів англійської мови та значення висловлювань британців, американців, канадців; розуміння аудіоповідомлення при варіюванні темпу мовлення, чіткості звучання, з уведенням природних шумів; на сегментування окремих слів, словосполучень, речень</p>
			<p>Група 5. Вправи для формування граматичних навичок аудіювання текстів різних жанрів</p>	<p>Формування здогадки незнайомих слів за контекстом; визначення значення незнайомих слів за схожістю зі словами рідної мови (за спільним коренем, за допомогою відомих словотворчих елементів); на ігнорування слів, про значення яких важко чи неможливо здогадатися зразу; розпізнавання на слух специфічних термінів, дат, часу, власних імен, посад, географічних назв, цифр, чисел; на міжсеміотичне переключення, засноване на вербальній і моторно-графічній реакції; оперування основними поняттями, термінами, акронімами</p>
Основний	<ul style="list-style-type: none"> - визначення готовності студентів до використання знань щодо розвитку стратегій подолання труднощів аудіювання, отриманих на початковому етапі; - розвиток інтуїції, власної швидкості сприйняття усного повідомлення; - стимулювання самоконтролю і самоаналізу аудитивної діяльності; - розвиток реакції на зміну темпу по- 	<ul style="list-style-type: none"> - розвивати вміння глобального, детального пошукового, критичного аудіювання аудіотекстів різних жанрів (інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій); - аналізувати та інтерпретувати частини різних видів аудіотекстів (інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій); 	<p>Група 6. Вправи для розвитку умінь глобального аудіювання текстів різних жанрів</p>	<p>Множинний вибір; множинне зіставлення; вибір правильної відповіді із двох; виділення в аудіотексті окремих його частин та елементів; узагальнення та синтез фактів; встановлення ієрархії фактів та поєднання змістових частин; зіставлення частин аудіотексту; виведення суджень на основі почутого; визначення теми і основної думки аудіотексту; закріплення в пам'яті найважливіших відомостей; відповіді на запитання за основним змістом; визначення теми і комунікативного наміру того, хто говорить; складання плану аудіоповідомлення; перерахування основних фактів; прогнозування змісту за заголовком до початку прослуховування</p>
			<p>Група 7. Вправи для розвитку умінь детального аудіювання текстів різних жанрів</p>	<p>Доповнення (завершення) речень; вибір правильної відповіді із двох; поділ аудіотексту на смислові частини; складання логічного плану прослуханого аудіоповідомлення; відокремлення головної інформації від другорядної; відповіді на запитання щодо всіх фактів; визначення послідовності подій; здогадка значень незнайомих слів і виразів за контекстом; формулювання висновків, узагальнень; інтерпретація прослуханого повідомлення</p>

Етап	Мета етапу	Завдання етапу	Групи вправ	Види вправ
Основний	чутого повідомлення; - розвиток стратегій подолання труднощів, пов'язаних з мовними особливостями аудіотекстів і умовами сприймання аудіотексту	- розвивати специфічні аудитивні перекладацькі здібності; - розвивати вміння використовувати стратегії подолання труднощів, пов'язаних з умовами сприймання аудіотексту; - розвивати вміння використовувати стратегії подолання труднощів, пов'язаних з мовними особливостями аудіотекстів	Група 8. Вправи для розвитку умінь пошукового аудіювання текстів різних жанрів	Занотовування; підписування чи нанесення ярликів; доповнення (завершення) речень; заповнення таблиць; відбір подій, назв, предметів; ігнорування другорядної інформації під час виокремлення необхідних відомостей з мовленнєвого потоку (дат, чисел, цін, власних імен, географічних назв, певних прикладів, аргументів, деталей, оціночних суджень)
			Група 9. Вправи для розвитку специфічних аудитивних перекладацьких здібностей	Вправи на орієнтацію в ситуації спілкування, адекватну ситуації реакцію; на синхронізацію слухового сприймання з веденням нотатків; на швидке перекодування повідомлення з однієї мови на іншу; на розвиток уваги, концентрації, зосередженості, короткочасної та довгострокової пам'яті; на письмову фіксацію аудіоповідомлення
			Група 10. Вправи для розвитку стратегій подолання труднощів, пов'язаних з умовами сприймання аудіотексту	Повторне прослуховування аудіоповідомлення для доповнення нотатків за змістом аудіотексту; на концентрацію уваги на змісті повідомлення незалежно від тривалості, гучності джерела аудіювання і оточення; на тренування внутрішнього промовляння почутого аудіотексту під швидкий, середній і повільний темп; прослуховування записів в умовах з різним ступенем шуму; перегляд відеоповідомлення із відключеним звуком з метою прогнозування інформації на основі поданого лексичного матеріалу; прослуховування повідомлення без відеоряду
			Група 11. Вправи для розвитку стратегій подолання труднощів, пов'язаних з мовними особливостями аудіотекстів	Ведення „Аудитивного щоденника” (із указанням назви тексту, посиланням на електронне джерело) з детальною фіксацією змісту аудіо- і відеоповідомлень; записом ключових слів та виразів, граматичних конструкцій; письмовим складанням і заповненням інтелектуальних карт (mind map and linear notes) усного повідомлення; доповненням нотатків за змістом аудіотексту під час повторного прослуховування аудіоповідомлення; переліком стратегій аудіювання, застосованих в процесі прослуховування аудіотексту
			Група 12. Вправи для розвитку умінь критичного аудіювання текстів різних жанрів	Прогнозування змісту повідомлення за заголовком; виділення головної думки; аналіз, інтерпретація і передача отриманої аудіо- чи відеоінформації в усній формі мовою перекладу; аналіз сприйнятих тверджень; висловлення власної думки з приводу почутої інформації; погодження чи спростування інформації; критичне осмислення інформації з точки зору істинності чи неправдивості, новизни чи відомих фактів, згоди чи незгоди; оцінка власної аудитивної діяльності щодо її успішності чи неуспішності
Просунутий	- вільне розуміння аудіотекстів різних жанрів (інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій); - удосконалення умінь глобального, детального, пошукового і критичного аудіювання; - застосовування самостійно визначених стратегій аудіювання; - удосконалення умінь використання тих стратегій аудіювання, які розвинуті на недостатньо високому рівні; - вдосконалення специфічних аудитивних здібностей	- удосконалювати вміння глобального, детального, пошукового і критичного аудіювання шляхом використання стратегій аудіювання; - розвивати стратегії подолання індивідуально-особистісних труднощів аудіювання; - розвивати вміння використовувати метакогнітивні стратегії та стратегії автономного навчання; - вдосконалювати специфічні аудитивні перекладацькі здібності	Група 13. Вправи для розвитку стратегій подолання індивідуально-особистісних труднощів аудіювання	Самостійний відбір аудитивного матеріалу із наступним аналізом застосованих стратегій аудіювання відповідно до опитувальника; акцент на структурі та особливостях аудіоповідомлень різних жанрів, антиципацію; самостійне визначення тих стратегій, які є найпростішими і найскладнішими для застосування під час аудіювання; застосування індивідуально визначених стратегій аудіювання; удосконалення вміння використовувати ті стратегії для подолання труднощів аудіювання, які розвинуті на недостатньо високому рівні; заповнення аудитивного опитувальника щодо сформованих стратегій аудіювання; аналіз використаних стратегій аудіювання; оцінка власних умінь застосування стратегій аудіювання; визначення незастосованих чи незрозумілих стратегій аудіювання
			Група 14. Вправи на вдосконалення специфічних аудитивних перекладацьких здібностей	Запис ключових слів повідомлення; складання інтелектуальної карти та плану почутого тексту; стислий виклад змісту аудіо- чи відеотексту рідною мовою; занотовування прецизійних лексичних одиниць; написання короткої доповіді за змістом аудіо- чи відеоповідомлення рідною мовою

Зважаючи на результати аналізу етапів роботи з аудіотекстом вищезазначених дослідників, зрозуміло, що роботу з аудіотекстом в методиці навчання іноземних мов здійснюють у 3 етапи [2, с. 91; 6, с. 292; 11]. В межах нашого наукового дослідження ми констатуємо, що, виконуючи вправи *дотекстового етапу* роботи з англomовним текстом для навчання аудіювання, майбутні перекладачі готуються до сприйняття новин, інтерв'ю, оголошень, лекцій через зняття труднощів, пов'язаних з умовами сприймання аудіотексту, індивідуально-особистісних та труднощів, пов'язаних з мовними особливостями аудіотекстів, розвиваючи вміння прогнозування змісту тексту та обговорення почутої інформації. Перед прослуховуванням аудіо- і відеоповідомлень згаданих жанрів, слідом за Тоні Лінч [10, с. 5], зазначимо, що пріоритетними завданнями також на цьому етапі є попереднє обговорення змісту тексту і його мовленнєвих особливостей. Зокрема, активізація тематичних фонових знань з тем аудіювання нашого дослідження „Засоби масової інформації”, „Театр”, „Медицина” передбачає краще розуміння предмета аудіоповідомлення студентами, концентрацію на необхідному фонетичному та лексико-граматичному матеріалі, який використовуватиметься в аудіотексті.

Зауважимо, що всі три етапи роботи з аудіотекстом, дотекстовий, текстовий і післятекстовий, взаємопов'язані між собою. Успішне виконання вправ дотекстового етапу, метою якого в нашому дослідженні є введення студентів в контекст аудіоповідомлення, ознайомлення зі стратегіями аудіювання, зосередження на фонетичному, лексичному і граматичному матеріалі, формулювання комунікативної установки на аудіювання інтерв'ю, новин, оголошень і лекцій, передбачає наступний розвиток вмінь аудіювання на текстовому і післятекстовому етапах.

Виконуючи вправи *текстового етапу* під час прослуховування аудіозаписів чи переглядання відеосюжетів інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій, майбутні перекладачі розвивають уміння детального і пошукового аудіювання, заповнюючи таблиці, занотувати ключові слова, виділяючи основні і другорядні події повідомлення, узагальнюючи почуте повідомлення в усній чи письмовій формі. Звісно, поєднання слухання і ефективного занотовування є складним завданням, рішенням якого може бути використання скоропису під час прослуховування аудіо- чи відеоповідомлень.

Для майбутніх перекладачів вправи *післятекстового етапу* передбачають контроль розуміння змісту прослуханих чи проглянутих інтерв'ю, новин, оголошень, лекцій з наступним осмисленням і обговоренням їх змісту, уточненням деталей. Також для майбутніх перекладачів ми пропонуємо післятекстові вправи на аналіз типових фонетичних (пов'язаних зі швидкістю аудіотексту, акцентом, наголосом, паузацією), граматичних і лексичних аудитивних проблем (trouble-

shooting exercises термін Тоні Лінч [10, с. 6, 8], аналіз мовленнєвих особливостей того, хто говорить.

Зазначимо, що виконання студентами комплексу вправ для формування компетентності в аудіюванні для майбутніх перекладачів засобами навчального середовища Moodle передбачає застосування ними цілого ряду стратегій, які є складовими англomовної аудитивної компетентності майбутніх перекладачів.

Наведемо приклади вправ із створеного нами комплексу, що входять до описаної нами підсистеми.

Вправи початкового ступеня навчання аудіювання майбутніх перекладачів заочної форми навчання

I підсистема вправ для здобуття знань

Вправи для здобуття знань про різні жанри аудіотекстів

Приклад 1.

Мета: ознайомити студентів із визначеннями термінів „інтерв'ю”, „оголошення”, „новини” і „лекції”.

Інструкція. Read the definitions of an interview, news, an announcement and a lecture and match them with the key notions.

1. A conversation in which a journalist puts questions to someone such as a famous person or politician is:
- an interview; + - an announcement;
- news; - a lecture
2. A television or radio broadcast which consists of information about recent events in the country or the world is:
- an interview; + - an announcement;
- news; - a lecture
3. A piece of information given over a public address system is:...

Вправи для ознайомлення з видами стратегій та стратегічними діями для подолання труднощів аудіювання текстів різних жанрів

Приклад 2.

Мета: навчити розпізнавати на слух різні жанри аудіотекстів, використовуючи стратегічні дії.

Інструкція: Listen to four audio excerpts. By their functional characteristics, mark the genre you hear opposite each track. Make use of the list of strategies given in Section 2 of the audiocourse and take strategic actions to distinguish among the genres.

Genres of audio texts	Interview	Announcement	News	Lecture
Track 1				
Track 2				
Track 3				
Track 4				

II підсистема вправ для формування навичок

Вправи для формування фонетичних навичок аудіювання текстів різних жанрів

Приклад 3.

Interview „Long life”

Мета: формувати фонетичні навички аудіювання.

Інструкція. Mind the pronunciation of the key words and phrases the interview contains. Listen to some of them and

repeat the phrases you hear after the announcer. Make a list of the phrases you've just pronounced and sent it to your teacher using „Відповідь онлайн”.

Keep it up, splash my face, life expectancy, fluid intake, fermented barley, in the same boat.

Вправи для формування лексичних навичок аудіювання текстів різних жанрів

Приклад 4. Lecture „Banana Protein May Be Virus Killer”

Мета: зняти лексичні труднощі, формувати навички здогадки значень незнайомих слів, словосполучень, розвивати спостережливість, вміння використовувати конструктивні та метакогнітивні стратегії.

Інструкція: Here are the key expressions selected from the lecture you are going to listen to. First, guess what they mean. Then match the words with their explanation.

1	biodegradable	A	caused by a virus
2	HIV	B	very carefully in order to avoid possible danger
3	to ward off	C	breaks down or decays naturally without any special scientific treatment, and can therefore be thrown away without causing pollution
4	viral	D	bite and work (food) in the mouth with the teeth, especially to make it easier to swallow
5	chew	E	a virus which reduces people's resistance to illness and can cause AIDS
6	cautious	F	to prevent it from affecting you or harming you

Answers: 1c, 2e, 3f, 4a, 5d, 6b

Вправи для формування граматичних навичок аудіювання текстів різних жанрів

Приклад 5.

Мета: зняти граматичні труднощі аудіювання, формувати граматичні навички, розвивати вміння використовувати конструктивні стратегії.

Інструкція: If you can predict the grammatical structure of a sentence, you are well-prepared for the whole message and can understand the text easier. Match the phrases with the grammar notions, analyzing the structure of each phrase and applying the grammar rules.

11	President Erdogan announced a	Aa	infinitive
22	A state of emergency makes it	Bb	numeral
33	The government can also	Cc	adjective
44	Saying it was necessary	Dd	noun
55	More than	Ee	bare infinitive

Answers: 1d 2c 3e 4a 5b

Вправи основного ступеню навчання аудіювання майбутніх перекладачів заочної форми навчання

III підсистема вправ для розвитку умінь

Вправи для розвитку умінь глобального аудіювання текстів різних жанрів

Приклад 6. Lecture „How mobile phones change”

Мета: розвивати вміння визначати головну інформацію лекції, вчити концентрувати увагу студентів на основному змісті аудіоповідомлення, сприяти розвитку навчальних,

когнітивних, метакогнітивних стратегій аудіювання, стратегій запам'ятовування.

Інструкція. You've just listened to the lecture. Check if you have understood the main information discussed deciding if the statements agree with the message you listened to. Choose „Так” if the statement coincides with the given information, „Hi” if the statement contradicts the information.

1	The earthquake destroyed the capital and several villages around.	Hi
2	Because of the devastation people sent a lot of SMS texts.	Так
3	About 80% of the people used mobile telephones asking for help.	Так
4	The Trilogy Emergency Response Application provides the casualties with money.	Hi
5	About 70% of those who received the TERA data shared it.	Так

Вправи для розвитку умінь детального аудіювання текстів різних жанрів

Післятекстові вправи

Приклад 7.

Мета: розвивати вміння відтворювати деталі повідомлення по пам'яті, враховуючи граматичні і лексичні зв'язки між частинами аудіоповідомлення, увагу, вчити використовувати стратегії запам'ятовування.

Інструкція. A detailed text understanding means excellent anticipating skills, high attention and the ability to memorize information quickly. To succeed in this, complete a part from the news episode (1 word for each gap) with the words from the news.

Вправи для розвитку умінь пошукового аудіювання текстів різних жанрів

Текстові вправи

Приклад 8.

Мета: розвивати вміння концентрувати увагу на специфічній інформації, відділяти головне від другорядного, вчити застосовувати висхідні, когнітивні, конструктивні стратегії аудіювання.

Інструкція. Interpreters possess an incredible ability to memorize the details of the audio or video message, analyze it, making necessary links between the ideas or facts. Taking into consideration the vocabulary list given to you in the previous exercises, listen to the Audience Member Instructional Video and complete the table for Do's and Don'ts given below.

Audience Member Instructions

Do's	Dont's
Prepare to listen, smile and 1.....	Never laugh or 3. at the inappropriate times
2. your hands together in a rhythmic fashion.	Always avoid loud 4.
Try some 7.at intermission.	Talking, 5. and humming are forbidden.
8. ... out our survey.	Fangle 6. ... shouldn't be on.
Watch the lighted area not to 9	A little preparation will help you be like a 10

Answers: 1. laugh 2. Slap 3 applaud 4. noises 5. whistling 6. doodads 7. morsel 8. fill 9. sleep 10. pro

Вправи для розвитку умінь критичного аудіювання текстів різних жанрів

Післятекстові вправи

Приклад 9.

Мета: розвивати вміння критичного аудіювання, висловлюючи власну точку зору щодо почутої інформації, стимулювати розвиток метакогнітивних та нисхідних стратегій аудіювання.

Інструкція. Interpretation of the text requires both objective and subjective opinions. Answer the questions expressing your attitude to the issues raised, agreeing or contradicting them.

1. What are the secrets of having a long life?
2. What is the secret of longevity in the Mediterranean region?
3. How can laughing contribute to a long life?

IV підсистема вправ для розвитку здібностей

Вправи для розвитку специфічних аудитивних перекладацьких здібностей

Приклад 10. Lecture „Banana Protein May Be Virus Killer”

Мета: розвивати вміння аналізувати записані ключові слова аудіоповідомлення, розвивати здібності до синхронізації слухового сприймання з веденням нотатків, стратегії запам’ятовування, соціально-афективні стратегії.

Інструкція. Interpreters’ ability to be ready to understand the details of the audio message can be developed by a focused listening to the same text for a few times. Listen to the lecture again having analyzed your notes before. While listening to it for the second time, make either linear notes or a mind map:

Linear notes (example)

1. Walking:
 - 1.1. advantages;
 - 1.2. disadvantages;
 - 1.3. equipment.
2. Cycling:
 - 2.1. places;
 - 2.2. clothes;
 - 2.3. time.

A mind map (example)

Present your notes in „Відповідь онлайн”.

V підсистема вправ для розвитку стратегій

Вправи для розвитку стратегій подолання труднощів, пов’язаних з мовними особливостями аудіотекстів

Приклад 11.

Мета: вчити оцінювати вміння застосовувати стратегії аудіювання, використовувати навчальні, метакогнітивні стратегії, стратегії автономного навчання.

Інструкція. Make use of the electronic resources (see „Supplementary”) to select three audio- or video messages according to the topics. Listen to the selected audiotexts and complete the Listening Comprehension Diary. Use the list of the strategies and strategic actions in „Supplementary” to complete the last column.

Name _____		Last name _____		Group _____
Topic	Name of the audio text	Downloaded from / listened at (site)	Issues raised in the audio text	Applied Listening Comprehension Strategic Actions
Mass Media				
Theatre				
Medicine and Health				

Вправи для розвитку стратегій подолання труднощів, пов’язаних з умовами сприймання аудіотексту

Приклад 12. Lecture „Elizabethan Theatre”

Мета: вчити прогнозувати зміст лекції під час перегляду відеосюжету із вимкненим звуком, спираючись на екстралінгвістичні засоби спілкування та зважаючи на написи і заголовки, подані на екрані, вчити використовувати компенсаторні, комунікативні, когнітивні стратегії аудіювання.

Інструкція. Watching a video lecture with the sound off will contribute to your better and quicker understanding of the message. Watch the video about Elizabethan Theatre with the sound off. While watching it, mind the headings, notices, headings and captions presented to you on the screen, make use of the photos, pictures, graphs too. Make notes of the data you’ve understood. Use „Відповідь онлайн” to place your answer.

Вправи просунутого ступеню навчання аудіювання майбутніх перекладачів заочної форми навчання

Вправи для розвитку стратегій подолання індивідуально-особистісних труднощів аудіювання

Приклад 13.

Мета: вчити використовувати навчальні, метакогнітивні стратегії, стратегії автономного навчання, сприяти вмінню аналізувати власну стратегічну аудитивну діяльність.

Інструкція. Complete the Strategic Listening Comprehension Self-valuation Form for Future Interpreters. Analyze those strategies which are easy/difficult for you to use. What can you do to improve your strategic approach to the process of listening? Use „Відповідь онлайн” to place your answer.

Вправи для вдосконалення специфічних аудитивних перекладацьких здібностей

Приклад 14.

Мета: вдосконалювати вміння синхронізувати почуте повідомлення із записом ключових слів, використовувати стратегії автономного навчання, сприяти вдосконаленню вміння передавати зміст тексту рідною мовою.

Інструкція. A Ukrainian speaking friend of yours who doesn’t know English is eager to visit the Opera House. You are going to listen to the announcement „Visiting the Odessa Opera Theater”. Listen to the announcement and make a list of key words in English. Prepare a Ukrainian summary of the announcement about the theatre you’ve heard for your friend. Use „Відповідь онлайн” to place your answer.

Висновки і перспективи. Виконання комплексу вправ, створеного на основі представленої системи вправ, спрямованої на здобуття майбутніми перекладачами знань, формування навичок, розвитку умінь і здібностей, а також стратегій аудіювання, є запорукою успішного перекладацького досвіду студентів заочної форми навчання. Відповідно до розробленої нами системи вправ, передумовою успішного формування англомовної компетентності студентів в аудіюванні оголошень, лекцій, інтерв’ю і новин в умовах дистанційного навчання є виконання груп вправ для здобуття знань про різні жанри аудіотекстів, для озна-

йомлення з видами стратегій та стратегічними діями для подолання труднощів аудіювання текстів різних жанрів, для формування фонетичних, лексичних, граматичних навичок аудіювання текстів різних жанрів, для розвитку умінь глобального, детального, пошукового, критичного аудіювання текстів різних жанрів, для розвитку і вдосконалення специфічних аудитивних перекладацьких здібностей, для розвитку стратегій подолання індивідуально-особистісних труднощів аудіювання, труднощів, пов'язаних з мовними особливостями аудіотекстів, а також труднощів, пов'язаних з умовами сприймання аудіотексту.

Окрім того, зауважимо, що використання навчального середовища Moodle для розміщення комплексу вправ для формування англомовної компетентності в аудіюванні у майбутніх перекладачів слугує мотиваційним фактором для виконання завдань студентами заочної форми навчання. Це ми пояснюємо вільним доступом до навчального матеріалу у зручній для студентів час, можливістю прослуховувати аудіотексти (за необхідності) бажану кількість разів, отримувати бали за виконані завдання безпосередньо після їх виконання, простою навігацією віртуальним навчальним середовищем.

Перспективи подальших досліджень вбачаємо у створенні моделі організації дистанційного навчання майбутніх перекладачів аудіювання англійською мовою текстів різних жанрів (оголошень, лекцій, інтерв'ю і новин) в умовах заочної форми навчання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Азимов Э. Г. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э. Г. Азимов, А. Н. Щукин – М.: Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.
2. Вікович Р. І. Методика навчання студентів мовних спеціальностей аудіювання англомовних теленовін : дис. канд. пед. наук : 13.00.02 / Вікович Роксолія Ігорівна. – К., 2010. – 359 с.
3. Гончар І. А. Модель обучения аудированию иноязычного текста [Электронный ресурс] / Ирина Александровна / МИРС. – 2010. – № 1. – С. 86–92. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/model-obucheniya-audirovaniyu-inoyazychnogo-teksta>
4. Костицына И. А. Стратегии развития аудитивных умений учащихся при их подготовке к ЕГЭ по английскому языку / Молодой ученый. – 2015. – №16. – С. 418-420.
5. Мартиненко О. Є. Критерії відбору аудіотекстів для навчання майбутніх перекладачів англомовного аудіювання в умовах заочної форми навчання // Іноземні мови. – 2016. – № 2. – С. 40-47.
6. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика : підручник для студ. класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О. Б., Бориско Н. Ф., Борецька Г. Е. та ін. / за загальн. ред. С. Ю. Ніколаєвої. – К. : Ленвіт, 2013. – 590 с.
7. Робочі програми навчальної дисципліни “Практичний курс основної іноземної мови” за напрямом підготовки “Філологія” освітньо-кваліфікаційного рівня: бакалавр (Київський національний лінгвістичний університет).

8. Трофимова О. В. Состояние разработки методики обучения аудированию [Электронный ресурс] / Оксана Владимировна // Ученые записки Забайкальского государственного университета. Серия: Профессиональное образование, теория и методика обучения. Чита — 2010. — № 6. — С.129-132. – Режим доступа: <http://cyberleninka.ru/article/n/sostoyanie-razrabotki-metodiki-obucheniya-audirovaniyu> с. 130
9. Федотова Н. Л. Обучение аудированию [Электронный ресурс] – С. 78 – 85. – Режим доступа : http://zlat.spb.ru/CatalogImages/File/pdf/chapters/metodika%20prepodavaniya_chapter.pdf
10. Lynch, T. A Study Listening. A course in listening to lectures and note-taking. / Tony Lynch. – Cambridge University Press, 2004. – 214 p.
11. Mackenzie A.S. Using CNN News Video in the EFL Classroom [Электронный ресурс] / A. S. Mackenzie // I-TESL-J. – 1997. – Vol. III. – № 2. Режим доступа : <http://iteslj.org/Techniques/Mackenzie-CNN.html>

REFERENCES

1. Azimov Je. G., Novyj slovar' metodicheskikh terminov i ponjatij (teorija i praktika obucheniya jazykam) / Je. G. Azimov, A. N. Shhukin – M.: Izdatel'stvo IKAR, 2009. – 448 s.
2. Vikovich R. I. Metodika navchannja studentiv movnih special'nostej audijuvannja anglomovnih telenovin : dis. kand. ped. nauk : 13.00.02 / Vikovich Roksoljana Igorivna. – K., 2010. – 359 s.
3. Gonchar I. A. Model' obucheniya audirovaniyu inoyazychnogo teksta [Elektronnyj resurs] / Irina Aleksandrovna / MIRS. – 2010. – № 1. – S. 86–92. – Rezhim dostupa: [Http://cyberleninka.ru/article/n/model-obucheniya-audirovaniyu-inoyazychnogo-teksta](http://cyberleninka.ru/article/n/model-obucheniya-audirovaniyu-inoyazychnogo-teksta)
4. Kostycyna I. A. Strategii razvitija auditivnyh umenij uchashhhsja pri ih podgotovke k EGJe po anglijskomu jazyku // Molodoj uchenyj. – 2015. – №16. – S. 418-420.
5. Martinenko O. Y. Kriterii vidboru audiotekstiv dlja navchannja majbutnih perekladachiv anglomovnogo audijuvannja v umovah zaочної форми navchannja // Inozemni movi. – 2016. – № 2. – S. 40-47.
6. Metodika navchannja inozemnih mov i kul'tur: teorija i praktika : pidruchnik dlja stud. klasichnih, pedagogichnih i lingvistichnih universitetiv / Bigich O. B., Borisko N. F., Borec'ka G. E. ta in. / za zagal'n. red. S. Ju. Nikolaevoi. – K. : Lenvit, 2013. – 590 s.
7. Robochi programi navchal'noi disciplini “Praktichnij kurs osnovnoi inozemnoi movi” za naprjamom pidgotovki “Filologija” osvith'o-kvalifikacijnogo rivnja: bakalavr (Kiivs'kij nacional'nij lingvistichnij universitet).
8. Trofimova O. V. Sostojanie razrabotki metodiki obucheniya audirovaniyu [Elektronnyj resurs] / Oksana Vladimirovna // Uchenye zapiski Zabajkal'skogo gosudarstvennogo universiteta. Serija: Professional'noe obrazovanie, teorija i metodika obucheniya. Chita – 2010. – № 6. – S. 129 – 132. – Rezhim dostupa: <http://cyberleninka.ru/article/n/sostoyanie-razrabotki-metodiki-obucheniya-audirovaniyu> s. 130
9. Fedotova N. L. Obuchenie audirovaniyu [Elektronnyj resurs] – S. 78 – 85. – Rezhim dostupa:http://www.zlat.spb.ru/CatalogImages/File/pdf/chapters/metodika%20prepodavaniya_chapter.pdf
10. Lynch, T. (2004) A Study Listening. A course in listening to lectures and note-taking. / Tony Lynch. – Cambridge University Press, 2004. – 214 p.
11. Mackenzie A.S. Using CNN News Video in the EFL Classroom [Elektron. resurs] / A. S. Mackenzie // I-TESL-J. – 1997. – Vol. III. – № 2. Rezhim dostupa : <http://iteslj.org/Techniques/Mackenzie-CNN.html>

Отримано 25.03.2017